

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD PODPRESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Hodnotiaca správa z aplikovania participatívnych nástrojov v praxi implementácie EŠIF s odporúčaniami pre metodickú prácu CKO

Martina Paulíková, Viera Minarovičová, Marek Žiačik, február 2019
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Táto správa sa zameriava na zhodnotenie uplatňovania princípu partnerstva z hľadiska zapojenia partnerov do prípravy a implementácie národných projektov. Pri spracovaní hodnotiacej správy boli využité informácie zo zámerov národných projektov v šiestich operačných programoch, ďalej tri prípadové štúdie o konkrétnych národných projektoch zaujímavých z hľadiska počtu zapojených externých subjektov alebo z hľadiska použitia participatívnych nástrojov a nakoniec aj výstupy zo seminárov realizovaných pre zástupcov riadiacich orgánov a centrálného koordinačného orgánu v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2*.

Výstupom hodnotiacej správy sú odporúčania a návrhy konkrétnych možností zapojenia relevantných partnerov do rôznych etáp národných projektov. Materiál má odporúčací charakter, pre potreby zvyšovania efektívnosti riadenia implementácie EŠIF a pre potreby procesu prípravy EŠIF po roku 2020 a je určený pre Odbor metodiky a koordinácie subjektov sekcie Centrálny koordinačný orgán.

Materiál bol vypracovaný v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2*, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

I. Východisková situácia

Národné projekty predstavujú nástroj na čerpanie relatívne významného objemu prostriedkov EŠIF. V niektorých operačných programoch ide o prevládajúci spôsob čerpania finančných prostriedkov – napr. v operačnom programe Rybné hospodárstvo ide prakticky o jediné reálne čerpané zdroje na aktivity programu.

Pravidlá týkajúce sa prípravy a implementácie národných projektov sa v priebehu r. 2015 – 2018 menili na základe skúseností z praxe, spätnej väzby riadiacich orgánov aj Európskej komisie, ale aj na základe spätnej väzby členov a členiek monitorovacích výborov, resp. zainteresovanej verejnosti. Najviac komunikované boli problémy v súvislosti so zdržaniami pri príprave zámerov národných projektov (NP) a vyzvaní pre schválenie NP, ďalej rôzna prax pri príprave NP a pri zapojení partnerov do prípravy a implementácie NP¹ a nedostatok informácií o zámeroch NP predkladaných do monitorovacích výborov resp. komisií. Na nedostatok informácií pri schvaľovaní zámerov národných projektov upozorňuje aj správa „Analýza a monitoring inštitútu partnerstva na národnej úrovni v programovom období 2014-2020“ z r. 2016, ktorá bola zapracovaná do materiálu „Hodnotenie partnerstva pri vykonávaní Partnerskej dohody SR - záverečná správa“².

¹https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/partnerstvo/vystupy/2018/Sprava%20z%20prieskumu%20medzi%20clemi%20MV%20a%20PS%20s%20odporucaniami%20pre%20CKO.pdf

²www.partnerskadohoda.gov.sk/data/files/2297_hodnotenie-partnerstva-pri-vykonavani-partnerskej-dohody-sr-zaverecna-sprava.pdf

Viaceré národné projekty svojím zameraním a aktivitami, objemom finančných prostriedkov, s ktorými nakladajú, či aj vzhľadom na subjekt prijímateľa financií z EŠIF, vzbudzujú v zainteresovanej verejnosti záujem (nielen) o výstupy. Relevantnou sa stáva aj **otázka partnerstva a komunikácie so zainteresovanými partnermi** vo všetkých etapách „života“ národných projektov – od prípravy, cez schvaľovanie, implementáciu až po hodnotenie výsledkov a dopadov národných projektov na plnenie cieľov operačného programu (ďalej len „OP“). Kým v prípade špecificky zameraných národných projektov v oblasti bezpečnosti či ochrany života a zdravia obyvateľov je zapojenie partnerov limitované, v prípade iných národných projektov, osobitne v prípade, ak paralelne s nimi sú realizované aktivity subjektmi z dopytovo orientovanej výzvy/výziev, je diskusia o partnerstve žiaduca a nevyhnutná.

II. Národné projekty z hľadiska uplatňovania princípu partnerstva

Princíp partnerstva je jedným zo základných pilierov regionálnej politiky Európskej únie a jeho cieľom je zaručiť účelnosť investícií financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov, transparentnosť a verejnú kontrolu celej politiky súdržnosti³. Tento princíp sa týka celého programovacieho procesu od prípravy operačných programov cez ich vykonávanie až po hodnotenie výsledkov, a teda vzťahuje sa aj na národné projekty.

Podľa platného Systému riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (programové obdobie 2014 – 2020) (ďalej len „systém riadenia EŠIF“) je národným projektom projekt, ktorý „z hľadiska jeho vecného zamerania, charakteru aktivít, geografického záberu a ďalších atribútov rieši komplexne a systémovo konkrétne oblasti podporované z EŠIF s celonárodným dopadom, je viazaný na stratégiu OP a realizácia jeho aktivít vychádza z jasne stanovených národných politik alebo tieto politiky dopĺňa“⁴.

Riadiaci orgán, ako poskytovateľ, je oprávnený za podmienok stanovených v zákone o príspevku z EŠIF⁵ **zabezpečiť implementáciu operačného programu alebo jeho časti prostredníctvom jedného alebo viacerých národných projektov**. Pri príprave NP môže poskytovateľ usmerňovať budúceho žiadateľa a budúci žiadateľ je povinný tieto usmernenia dodržiavať, vychádzať by sa pri tom malo z koncepcií a stratégií na regionálnej a národnej úrovni, pričom by mali byť zohľadnené priority v daných oblastiach v súlade so stratégiou definovanou v rámci príslušného operačného programu.

Keďže na Slovensku existuje relatívne veľa rôznorodých národných projektov, autori tejto štúdie sa pokúsili zistiť, akým spôsobom je princíp partnerstva aplikovaný pri príprave, implementácii a príp. evaluácii NP. Zdrojom informácií pri tom bola **analýza dát o národných projektoch z webových sídiel orgánov verejnej správy**. V prvom rade ide o web Centrálného koordinačného orgánu (CKO), konkrétne <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/zamery-narodnych-projektov/>, kde sú zverejňované zámery NP, ako aj zoznam schválených a neschválených zámerov národných projektov. Tieto informácie sú však na predmetnom mieste zverejňované v zmysle Systému riadenia EŠIF (kapitola 3.4.1, odsek 8), iba od 13. 10. 2017, kedy vstúpil do platnosti systém riadenia EŠIF - verzia 5.0. Informácie o schvaľovaní zámerov starších národných projektoch sú dostupné iba na webových stránkach jednotlivých operačných programov, riadiacich a sprostredkovateľských orgánov, ktoré majú rôznu štruktúru, obsah aj aktuálnosť, čo značne zhoršuje dostupnosť informácií o týchto projektoch.

³NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „všeobecné nariadenie č.1303/2013“) a DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „delegované nariadenie č. 240/214“)

⁴ <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>

⁵Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Keďže neexistuje jeden zdroj informácií o národných projektoch ako takých, a množstvo NP nemá žiadnu podstránku alebo zdroj informácií o implementácií, aktivitách či výstupoch, analýza sa sústredila na **zámary národných projektov**. Celkovo sme analyzovali 6 operačných programov za obdobie od začatia ich implementácie do 10. 12 2018.

V každom operačnom programe sme sa snažili nájsť všetky zámary národných projektov (schválených aj neschválených), celkové náklady v € na tieto NP, pričom sme pracovali s údajom o celkových nákladoch na NP, teda aj príspevku z EŠIF aj štátneho rozpočtu. Dôležitým údajom bola aj informácia o partneroch NP v etape zámeru NP.

Po prvotnej analýze dát o zámeroch NP sme vybrali na detailnejšiu analýzu tri NP v rôznej etape prípravy resp. realizácie. Formou štruktúrovaných rozhovorov so zainteresovanými hráčmi, sme získali informácie o tom, aké konkrétne nástroje na oslovenie, zapojenie a komunikáciu s partnermi riadiaci orgán či budúci prijímateľ prostriedkov EŠIF zvolil. Detailnejšia analýza bola robená v prípade týchto NP:

- OP Kvalita ŽP - Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku
prijímateľ Slovenská agentúra životného prostredia, bez formálnych partnerov
- OP Efektívna verejná správa: Podpora partnerstva a dialógu medzi verejnou správou, občanmi a mimovládny neziskovými organizáciami na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni v oblasti participatívnej tvorby verejných politík
prijímateľ Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, s 12 spolupracujúcimi subjektmi cez memorandá o spolupráci
- OP Ľudské zdroje: Národný projekt Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – podpora transformačných tímov
prijímateľ: Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, traja partneri

Tabuľka 1 – Stručný prehľad analyzovaných zámerov národných projektov podľa operačných programov.

Operačný program	počet zámerov NP predložených na schválenie	počet schválených zámerov	počet neschválených zámerov NP	Celková suma schválených zámerov NP
OP Ľudské zdroje	48	42	2	1 063 497 408,46
OP Kvalita ŽP	8	8	-	120 849 021,00
OP Rybné hospodárstvo	2	2	-	994 012,00
OP Integrovaná infraštruktúra	47	45	-	390 951 744,59
OP Výskum a inovácie	25	15	-	777 824 186,66
OP EVS	77	74	3	390 967 381,78
SPOLU	207	186*	5*	2 745 083 754,49

* Súčet schválených a neschválených zámerov nie je totožný s počtom NP predložených na schválenie, pretože v prípade niektorých NP došlo k neschváleniu ich zámeru, ale nie sú vedené v oficiálnom zozname neschválených NP a nie je možné zistiť, čo sa so zámerom NP stalo. Najviac - 10 NP, sa týka OP Výskum a inovácie.

Keďže národné projekty sú nástroje, ktorými sú prostriedky EŠIF de facto poskytované vopred určeným príjemcom a mimo „súťaže“ iných subjektov, ktoré by mohli aktivity (aj teoreticky) realizovať, v zámere NP v etape schvaľovania v monitorovacom výbore je potrebné **odôvodniť, prečo bol vylúčený**

výber projektu prostredníctvom výzvy (§26 ods. 2 zákona 292/2014 Z.z. o príspevku z EŠIF). V prípade niektorých národných projektov zameraných napr. na bezpečnosť či ochranu špecifických záujmov štátu je toto zdôvodnenie vyvodzované väčšinou už zo samej podstaty aktivít. V prípade ďalších NP (najmä ak je paralelne realizovaná na dosiahnutie toho istého cieľa aj dopytovo orientovaná výzva a/alebo činnosti obdobné ako aktivity NP dokázateľne realizujú aj iné subjekty, ako je príjemca NP) sa otvára otázka kritérií pre rozhodovanie riadiacich orgánov, či budú ciele OP napĺňané národným projektom alebo výzvou, čo súvisí s otázkami hospodárnosti a účelnosti použitia prostriedkov EŠIF. Týmito súvislosťami sa zaoberá samostatný dokument „Mapa rizík pre oblasť transparentnosti EŠIF s odporúčaniami na zvyšovanie transparentnosti a boj proti korupcii pre CKO“ spracovaný v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2*.

Ako už bolo uvedené vyššie, aj národných projektov sa týka jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – **princíp partnerstva**. Otázka, či je vhodné a žiaduce do národného projektu zapojiť partnerov z externého prostredia alebo z prostredia orgánov a organizácií štátnej správy je relevantná najmä pre subjekt prijímateľa, ale aj riadiaci orgán, ktorý môže usmerňovať budúceho žiadateľa pri príprave NP a budúci žiadateľ je povinný tieto usmernenia dodržiavať.

Riadiaci orgán sa môže proaktívne, partnersky a systematicky podieľať na príprave národných projektov, napríklad **prostredníctvom zapojenia relevantných odborných partnerov, formou odborných diskusií alebo pravidelných výborov zriadených za účelom dohľadu a pomoci pri príprave národného projektu** (bod 3 v kapitole 3.4.1.1. systému riadenia EŠIF). V prípade výberu a zapojenia externého partnera/rov do NP je navyše relevantná skutočnosť, že vybrané subjekty de facto požívajú určitý typ výhody oproti iným subjektom, pretože podobne ako priamy príjemca NP, aj tieto subjekty sa dostávajú k zdrojom EŠIF v určitom špeciálnom režime bez súťaže, ktorou je typický režim dopytovo orientovanej výzvy. Túto skutočnosť je potrebné zvážiť a výber partnerov dôkladne zdôvodniť rovnako, ako vylúčenie výberu projektov prostredníctvom výzvy.

Z analyzovaných zámerov NP v šiestich operačných programoch vyplýva, že 19,3% zámerov národných projektov malo identifikovaných partnerov alebo partnera, avšak takmer polovica týchto zámerov mala ako partnera uvedený Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (pozn. šlo o NP zamerané na digitalizáciu, informačné systémy a pod.).

Tabuľka 2 – Prehľad operačných programov a počtu zámerov národných projektov z hľadiska zapojenia partnerov.

Operačný program	Počet zámerov celkom predložených na schválenie	Počet NP s partnermi	Poznámka
OP Ľudské zdroje	48	5	štátne aj neštátne akreditované inštitúcie v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
OP Kvalita ŽP	8	-	
OP Rybné hospodárstvo	2	-	
OP Integrovaná infraštruktúra	47	20	19x úrad vicepremiéra 1x traja partneri
OP Výskum a inovácie	25	5	od r. 2018 – 15 univerzít, SAV, výskum. ústavov
OP EVS	77	10	1-18 partnerov
SPOLU	207	40	

III. Aktéri zainteresovaní do prípravy a realizácie národných projektov

Zákon o príspevku z EŠIF sa, v rámci osobitných postupov poskytovania príspevku z EŠIF, venuje procesu prípravy a schvaľovania národných projektov (§26, ods. 1, 2 a 4).

Pri príprave a následne realizácii resp. monitorovaní a hodnotení NP sú zainteresovaní rôzni aktéri a subjekty. Prirodzene, okrem subjektu prijímateľa NP je významným aktérom riadiaci orgán a CKO; systém riadenia EŠIF okrem toho prisudzuje konkrétne úlohy pri príprave, schvaľovaní a monitorovaní NP aj monitorovaciemu výboru.

Veľmi zjednodušený postup, ako vôbec „vzniká“ národný projekt je v rámčeku nižšie.

Ako vzniká národný projekt?

1. riadiaci orgán (RO) – prijíma rozhodnutie, či budú ciele operačného programu resp. jeho častí napĺňané realizáciou národného projektu/projektov alebo dopytovo orientovanou výzvou/výzvami, alebo oboma cestami
2. prijímateľ národného projektu – už v operačnom programe je pri konkrétnych špecifických cieľoch resp. pri aktivitách určené, kto môže byť vo všeobecnosti prijímateľ a či resp. kto bude môcť v danej aktivite podať národný projekt, resp. toto rozhodnutie je urobené pri schvaľovaní zámeru v monitorovacom výbore
3. na podnet RO - prijímateľ spracuje zámer NP
4. zámer NP - schvaľuje monitorovací výbor
5. riadiaci orgán pre daný operačný program vyhlási vyzvanie - de facto vyzve predkladateľa zámeru, aby spracoval žiadosť o nenávratný finančný príspevok (NFP). Vo vyzvaní je už určená doba oprávnenosti výdavkov, vyzvania sú zverejnené v ITMS2014
6. prijímateľ - predloženie žiadosti o NFP
7. administratívne hodnotenie na riadiacom orgáne, či žiadosť spĺňa náležitosti, má všetky prílohy atď.
8. odborné hodnotenie cez nezávislých hodnotiteľov
9. rozhodnutie o ne/schválení NFP
10. uzavretie vyzvania, uzavretie zmluvy o poskytnutí NFP
11. zverejnenie zmluvy o NFP (účinná po zverejnení) a implementácia NP

Monitorovací výbor, ktorý zriaďuje riadiaci orgán, má v zmysle systému riadenia EŠIF kompetenciu v súvislosti s tematikou národných projektov:

- skúmať a schvaľovať zoznamy národných projektov a zámery národných projektov a ich zmeny
- aktívne sa podieľať na posudzovaní a schvaľovaní zámerov národných projektov, resp. aj na schvaľovaní prijímateľov (v špecifických prípadoch)
- aktívne sa podieľať monitorovaní národných projektov

Ako je však vidieť z predchádzajúceho prehľadu, monitorovacie výbory majú v skutočnosti relatívne obmedzené možnosti vstupovať do národného projektu a to tak v etape jeho prípravy, ako aj implementácie. Monitorovací výbor sa väčšinou po prvý krát stretáva s NP v okamihu **schvaľovania zámeru NP** resp. zoznamu NP, prípadne pri **schvaľovaní zmeny zámeru NP**. Zmena zámeru NP sa v monitorovacom výbore schvaľuje napr. pri podstatnej zmene v rozsahu aktivít (napr. zvýšenie alebo naopak zníženie počtu aktivít, doplnenie novej aktivity), pri zmene výšky prostriedkov určenej na realizáciu národného projektu (ak zvýšenie predstavuje viac ako 10 % schválenej alokácie), v prípade ak nie je preukázateľný progres v príprave implementácie NP (ak do 6 mesiacov od schválenia zámeru nebol predložený návrh vyzvania) atď. (bod 6 a 9 v kapitole 3.4.1. systému riadenia EŠIF)

Členovia a členky monitorovacích výborov v minulosti opakovane upozorňovali na to, že zámery NP predkladané na zasadnutiach na schválenie neposkytujú dostatok informácií potrebných pre ich skúmanie a schvaľovanie. Tieto výhrady sú zachytené v zápisniciach zo zasadnutí monitorovacích výborov, ale aj v niektorých oficiálnych správach napr. „Hodnotenie partnerstva pri

vykonávaní Partnerskej dohody SR - záverečná správa“⁶. Po zmene v systéme riadenia EŠIF (obsah zámerov – vzor CKO č. 34 Zámer národného projektu, centralizovaný spôsob zverejňovania zámerov na webovom sídle CKO a pod.) dostávajú monitorovacie výbory v súčasnosti detailnejšie informácie o zámeroch schvaľovaných NP, priebežne dostávajú stručné informácie o implementácii národných projektov, ale stále nemajú vytvorené formálne rámce na priebežný a aktívny monitoring národných projektov, ich aktivít a dopadov.

Národné projekty a pracovné komisie pri monitorovacích výboroch ako nástroj aktívnej participácie

Pri schvaľovaní zámeru národného projektu Slovenskej agentúry životného prostredia *Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku* (Operačný program Kvalita životného prostredia) monitorovacím výberom v apríli 2015 zazneli výhrady členov monitorovacieho výboru ku nejasnej stratégii NP pre jednotlivé cieľové skupiny, výsledky a indikátory. Vzhľadom na povahu aktivít NP členovia výboru upozornili na fakt, že rozsiahly projekt bude zahŕňať široké spektrum partnerov, stakeholderov a cieľových skupín, bude sa týka mnohých štátnych inštitúcií, avšak neprebehli žiadne diskusie a neexistujú mechanizmy na definovanie zapojenia partnerov do implementácie projektu. Paralelne s NP sa navyše pripravovali dopytovo orientované výzvy pre ostatné subjekty, ktoré majú expertízu na informovanie o životnom prostredí (samosprávy, MVO, akademické inštitúcie atď.). Preto viacerí členovia monitorovacieho výboru požadovali zámer pred schválením doplniť o zásadné informácie, člen monitorovacieho výboru za Klub 500 navrhol zriadenie pracovnej komisie pre tento národný projekt. Predsedajúci však nedal o návrhu hlasovať s odôvodnením, že takúto pripomienku mali členovia výboru uplatniť pred zasadnutím monitorovacieho výboru. Zámer NP bol tesnou väčšinou prítomných členov po búrlivej diskusii nakoniec schválený, avšak o dva roky boli prepracovaný a schvaľovaný nanovo.

zdroj informácií: <http://www.op-kzp.sk/obsah-implementacia-proqamu/monitorovaci-vybor-pre-operacny-program-kvalita-zivotneho-prostredia/>

Nástrojom, ktorý by mohol najsť uplatnenie pri aktívnom monitoringu NP, je **inštitút zriadenia pracovnej komisie pri monitorovacom výbore**. Riadiacemu orgánu ich umožňuje zriaďovať aj súčasný systém riadenia EŠIF, napríklad na plnenie úloh týkajúcich sa prípravy a schvaľovania NP (§ 7, ods. 5 zákona o EŠIF). Tento nástroj je však v praxi využívaný iba minimálne, resp. pre aktívne monitorovanie nebol zatiaľ využitý.

Ďalším nástrojom, na ktorý upozornili účastníci záverečného stretnutia projektu *„Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2“* v decembri 2018 v Bratislave, je spracovanie „štúdie uskutočniteľnosti“ - **analýzy potrieb a kapacít interného a externého prostredia, opodstatnenosti, porovnanie a zdôvodnenie variantov**: 1) iba dopytovo orientovaná výzva, 2) iba národný projekt a 3) kombinácia 1 a 2 s určitými pravidlami (napr. s ohľadom času spustenia NP a dopytovo orientovanej výzvy, vymedzenia špecifických cieľových skupín, následnosti s inými výzvami, synergiou medzi OP a pod.). Túto štúdiu by bolo potrebné urobiť v úvodnej etape prípravy NP, teda ešte v etape pred finálnym rozhodnutím, či bude NP realizovaný, koľko zdrojov bude vyčlenených na aktivity a pod.

Takáto analýza potrieb a kapacít (či inak nazvaná analýza) môže ukázať, že NP môže byť v konkrétnych prípadoch efektívny a vhodný nástroj na implementáciu OP, pretože napr.:

⁶www.partnerskadohoda.gov.sk/data/files/2297_hodnotenie-partnerstva-pri-vykonavani-partnerskej-dohody-sr-zaverecna-sprava.pdf

- NP by znamenal pre cieľovú skupinu zjednodušenie cesty k výsledkom (napr. ak časť externého prostredia nevie zadministrovať projekty z dopytovo orientovanej výzvy, príklad: malé obce s malou administratívnou kapacitou a opatrovateľstvo – relevantnou je tu prirodzene otázka, či sa dá nadmerná administratívna záťaž eliminovať alebo preniesť inam, alebo či majú financovať tieto služby z EŠIF); ak chce štát overiť nové postupy, metódy práce (štátna inštitúcia znáša riziko a administratívu s toho vyplývajúcu „lepšie“);
- v niektorých prípadoch je relevantné, ak je priamo v OP určený jediný prijímateľ NP (napr. v prípade špecifických tém ako je bezpečnosť či iné otázky, ktoré má v zmysle platnej legislatívy v kompetencii jediný subjekt a pod.);
- NP a paralelne vyhlásené/realizované dopytovo orientované výzvy – táto situácia môže nastať, a nemusí znamenať problém, ak sú analyzované riziká a navrhnuté opatrenia, ktoré sú aj rešpektované. Je možné navrhnuť aj „deliace línie“ medzi dopytovo orientovanými výzvami a NP, podobne ako je to medzi OP.

Ďalší nový nástroj v súvislosti s otázkou princípu partnerstva pri tvorbe a implementácii NP, navrhli autori dokumentu **Návrh systému monitoringu národných projektov**⁷, ktorý bol spracovaný v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 1.* a ktorý vychádza z výsledkov prieskumu fungovania a výkonu členov monitorovacích výborov. Ide o **zriadenie tzv. Rady partnerstva – poradného orgánu pre daný NP**, ktorý by bol stálym monitorovacím orgánom pre konkrétny NP so stanovenými kompetenciami, s členmi z monitorovacieho výboru, riadiaceho orgánu aj externých expertov podľa ich expertízy.

IV. Zapojenie partnerov do prípravy, implementácie a hodnotenia národných projektov

Aj keď sa na národné projekty, ako špecifické nástroje na implementáciu operačných programov alebo ich častí, vzťahuje princíp partnerstva, to automaticky neznamená, že každý NP musí mať oficiálnych partnerov, príp. že v každom NP musia byť zainteresované externé subjekty. Možností, ako zapojiť partnerov mimo sektoru, ale aj zo sektoru prijímateľa NP, je viac a ich výber nástrojov na informovanie, komunikáciu a zapojenie by mal byť prispôsobený konkrétnej situácii. Cieľom by však malo byť primerane naplniť princíp partnerstva tak, ako ho definujú nariadenia Európskeho parlamentu a rady týkajúce sa EŠIF.

Aj v prípade tvorby NP je potrebné v súvislosti s postupom a nástrojmi identifikácie a zapojenia zainteresovaných aktérov **venovať pozornosť tzv. konfliktu záujmov**. Tento aspekt môže byť významný najmä v prípade NP, ktorý bude bežať paralelne s dopytovo orientovanými výzvami s podobným či rovnakým nastavením, cieľovými skupinami a podobne.

Otázke definovania konfliktu záujmu pri participatívnej tvorbe podkladov pre formulovanie dopytovo orientovaných výziev sa venuje materiál „Metodické podklady pre participatívnu implementáciu EŠIF pre metodickú prácu CKO“ spracovaný v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2.* Princípy a informácie z tohto materiálu sa primerane vzťahujú aj na národné projekty.

Ak má pri implementácii NP pôsobiť iný subjekt ako prijímateľ podpory z EŠIF, je potrebné už v etape spracovania zámeru identifikovať a do schvaľovaného zámeru **naformulovať zoznam a úlohy partnerov či spolupracujúcich subjektov, expertov a pod.** Okrem inštitútu formálneho partnera s finančným krytím alebo bez neho, môžu byť do implementácie NP zapojené externé subjekty aj ako

⁷https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/partnerstvo/vystupy/2018/Navrh%20systemu%20monitoringu%20narodnych%20projektov.pdf, ďalšie výstupy projektu sú k dispozícii na https://www.minv.sk/?ros_ptp_partnerstvo_l_vystupy-projektu

spolupracujúce organizácie bez finančného krytia. V tomto prípade sa vzájomné vzťahy medzi subjektmi upravujú inými typmi dokladov, napr. memorandami o spolupráci.

• Identifikácia partnerov – zainteresovaných aktérov z interného aj externého prostredia

Bez ohľadu na to, či bude v rámci NP pôsobiť externý subjekt ako formálny partner alebo iba spolupracujúci subjekty, otázke „Kto je v tematike NP dôležitým aktérom a kto by mal byť zainteresovaný do prípravy NP?“, je potrebné venovať pozornosť a kapacity ešte pred tým, ako bude naformulovaný zámer NP.

NP by mal byť projektom, ktorý prináša **štrukturálne zmeny do fungovania určitého segmentu spoločnosti**. V niektorých témach, osobitne tých, ktoré sú určitým spôsobom nové alebo v minulosti neboli predmetom podpory z EŠIF, sa v rámci NP môže overovať nová resp. v našich podmienkach doteraz neoverená metodika, testovať nové nástroje a aktivity a pod. Osobitne v týchto prípadoch je častá situácia, že nositeľom týchto nových metodík či nástrojov sú externé subjekty z prostredia akademického alebo občianskeho.

Ideálna situácia by bola, ak by si „štát“ (prostredníctvom RO) cez NP v podstate „objednal“ nejakú štrukturálnu zmenu u subjektu, ktorý má odbornú expertízu, kapacity, kompetencie. Podstatné ale pri tom je, aby RO mal kapacitu zhodnotiť výstupy NP a v prípade pozitívneho hodnotenia tieto výstupy prijať a uplatňovať napr. cez zmeny legislatívy procesov rozhodovania a pod. Preto je veľmi dôležité do tvorby NP zapojiť vecne príslušných pracovníkov a expertov na danú tematiku, teda **interných zamestnancov príslušnej sekcie/sekcii ministerstva/ministerstiev**. Títo by mali rozumieť, čo sa prostredníctvom NP overuje, mali by vedieť zhodnotiť jeho výstupy a následne ich zakomponovať do praxe.

Ukazuje sa však, na čo upozornili aj účastníci záverečného stretnutia projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2“ v decembri 2018 v Bratislave, že viaceré NP nie sú zamerané na štrukturálne zmeny, ale de facto nahrádzajú financovanie bežných, „prevádzkových“ činností štátu, ktoré by mali byť financované z iných zdrojov, ako EŠIF. Aj keď to nie v rozpore so systémom riadenia EŠIF, napr. v prípade spracúvania projektových dokumentácií na rekonštrukciu ciest, križovatiek či mostov z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra je otáznosťou splnenie kritérií „komplexného a systémového riešenia oblastí podporovaných z EŠIF“ či „celonárodný dopad“ takéhoto národného projektu. Navyše, konkrétne spomínané projektové dokumentácie by pravdepodobne mohli spracovať aj externé subjekty na základe objednávky správcu komunikácií. V prípade takéhoto typu NP prirodzene diskutovať o zapojení partnerov či spôsobe identifikácie zainteresovaných aktérov nemá relevanciu ani význam.

Výber spolupracujúcich mimovládnych organizácií pre realizáciu národného projektu

V rámci národného projektu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti s názvom *Podpora partnerstva a dialógu medzi verejnou správou, občanmi a mimovládnymi neziskovými organizáciami na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni v oblasti participatívnej tvorby verejných politík* (Operačný program Efektívna verejná správa) spolupracuje úrad s 12 mimovládnymi organizáciami (MVO) na overovaní nástrojov na podporu participatívnej tvorby verejných politík na národnej, regionálnej, mikroregionálnej a lokálnej úrovni. Konkrétne MVO boli vybrané na základe zverejnenej a široko komunikovanej výzvy na zapojenie sa do NP, na základe ktorej MVO zasielali v požadovanej štruktúre a v určenom termíne svoje návrhy na úrad. Z nich následne odborná porota vybrala 12 najlepších nápadov na realizáciu praktickej časti NP. MVO uzatvorili s prijímateľom NP, ale aj so subjektmi verejnej správy zodpovednými za verejné politiky, memorandá o spolupráci s definovaním úloh, spôsobu participácie a pod. Kľúčových expertov spolupracujúcich MVO zapojil úrad do realizácie aktivít NP prostredníctvom uzatvorenia dohôd

mimo hlavného pracovného pomeru, čo bolo nevyhnutné vzhľadom na prirodzene obmedzenú kapacitu expertov z MVO pracovať na aktivitách NP bezplatne ako dobrovoľníci.

zdroj informácií: http://www.minv.sk/?ros_np_participacia

Nástrojov ako v praxi identifikovať a osloviť zainteresovaných hráčov pre prípravu a / alebo implementáciu NP je pomerne veľa. Prijímateľ NP by mal poznať prostredie, v ktorom pôsobí a mal by mať kontakty s expertmi aj mimo vlastného sektora. Okrem priameho oslovenia však pripadajú do úvahy aj ďalšie nástroje, ako napr. oslovenie strešných organizácií a profesných komôr so žiadosťou o nominovanie zástupcov na prípravu NP, zriadenie ad hoc pracovnej skupiny (pod monitorovacím výborom alebo aj mimo neho), vytvorenie rôzne zložitých a štruktúrovaných e-dotazníkov pre expertov zo sektora aj mimo neho a získanie názorov cez elektronický prieskum, získavanie kontaktov na expertov metódou tzv. snehovej gule (jeden expert poskytne kontakty na ďalších expertov, tí sú požiadaní o názor a zároveň o kontakty na ďalších expertov atď.).

Ďalšie konkrétne nástroje na identifikáciu a oslovenie aktérov zo zainteresovanej verejnosti sú v materiály „Metodické podklady pre participatívnu implementáciu EŠIF pre metodickú prácu CKO“ spracovaný v rámci projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2*.

Výstupom tejto etapy práce by mal byť zoznam kontaktov a podkladov pre analýzu potrieb a kapacít, ako aj pre prípravu vlastného zámeru národného projektu. Dôležitou súčasťou výstupov je návrh zoznamu, expertízy a úloh pre partnerov či spolupracujúcich subjektov, expertov a pod.

• **Analýza potrieb a kapacít interného a externého prostredia**

Druhým krokom prípravy NP je spracovanie analýzy potrieb a kapacít interného a externého prostredia, opodstatnenosti NP, porovnania a zdôvodnenia variantov. Ako uvádzame vyššie, ide de facto o dôkladné zváženie všetkých informácií, či sa majú ciele operačného programu naplňať prostredníctvom výlučne dopytovo orientovanej výzvy/výziev, prostredníctvom výlučne národného projektu/projektov alebo kombináciou oboch nástrojov s určitými pravidlami (napr. s ohľadom času spustenia NP a dopytovo orientovanej výzvy, vymedzenia špecifických cieľových skupín, následnosti s inými výzvami, synergiou medzi OP a pod.).

Kým dnes rozhodnutie, či bude realizovaný NP a v akej výške, robí iba RO v súčinnosti s potenciálnym prijímateľom NP, v budúcnosti by pri rozhodovaní mali byť aj experti „zvonku“. Títo by mohli na základe komunikácie s RO napríklad dať vedieť, aké výzvy sa môžu v súvislosti s realizáciou NP objaviť, s kým je potrebné aktivity NP koordinovať, a pod.

• **Príprava zámeru NP**

Podľa dnes platného systému riadenia EŠIF, RO sa môže „*proaktívne, partnersky a systematicky podieľať na príprave národných projektov s vopred určenými prijímateľmi, napr. prostredníctvom zapojenia relevantných odborných partnerov, formou odborných diskusií alebo pravidelných výborov zriadených za účelom dohľadu a pomoci pri príprave národného projektu.*“ (bod 3 kapitoly 3.4.1.1. systému riadenia EŠIF).

• **Implementácia NP**

V etape implementácie NP nie je možné dopĺňať formálnych partnerov či spolupracujúce subjekty. Napriek tomu tu existuje veľký priestor na zapojenie expertov z externého (ale aj interného) prostredia, na aktívne informovanie o aktivitách a to tak plánovaných, ako aj už realizovaných, vrátane zdieľania výstupov realizovaných aktivít (ak je to pre daný NP relevantné). Veľký priestor vzniká pri

aplikovaní nástrojov na aktívne monitorovanie (pozri vyššie návrh na Návrh systému monitoringu národných projektov⁸ - výstup projektu *Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 1*).

Zriadenie rady partnerstva alebo inej komunikačnej platformy na koordináciu aktivít a vzájomné informovanie rôznych aktérov je osobitne dôležité v prípade paralelne bežiacей dopytovo orientovanej výzvy. Postavenie, kompetencie a zloženie takejto „rady partnerstva“ môže vychádzať z existujúceho nástroja zriaďovanie pracovnej skupiny/komisie pod monitorovacím výborom, alebo môžu byť špecifické – zadané v systéme riadenia EŠIF nanovo. Napríklad v NP „Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – podpora transformačných tímov“ (prijímateľ Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR, OP Ľudské zdroje) bol zriadený **riadiaci výbor národného projektu**, v ktorom sú zastúpení nielen pracovníci implementačnej agentúry, partnerov a ministerstva práce, ale aj ďalších subjektov (napr. ministerstvo pôdohospodárstva, o.z. SocioFórum, Európskej expertnej skupiny a pod.)

Aktívne informovanie o priebehu NP smerom ku zainteresovaným aktérom

Národný projekt *Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku* (SAŽP z OP Kvalita ŽP) nemá formálnych partnerov ani spolupracujúce externé subjekty. Je implementovaný súčasne s projektmi podporenými z dvoch obdobných dopytovo orientovaných výziev zameraných na informačné aktivity o ŽP.

Vzhľadom na záujem o NP zo strany externých subjektov, kritiku pri schvaľovaní jeho zámeru, ale aj kvôli tomu, že NP má rovnakú cieľovú skupinu aktivít ako projekty z dopytovo orientovaných výziev, vznikla potreba informovať o pripravovaných aktivitách aj výstupoch NP tak, aby nedošlo k duplikovaniu aktivít, ale k ich vzájomnej synergii.

SAŽP po schválení NP predstavil pripravované aktivity formou workshopov zástupcom organizácií z vnútra rezortu, a následne aj externým subjektom - zástupcom MVO, z akademického prostredia a samospráv. Na základe odporúčaní z workshopu v decembri 2018 zriadil prijímateľ NP na webovej stránke NP kalendár aktivít v 6 tematických oblastiach, pripravuje doplnenie výstupov z doteraz realizovaných aktivít. SAŽP tiež oslovila účastníkov workshopu pre externé subjekty so žiadosťou o kontakty na expertov pre oslovenie ako lektorov na konferencie, semináre, ako autorov brožúr a pod. a účastníkom zasiela priebežne pozvánky na pripravované aktivity NP.

zdroj informácií: https://www.minv.sk/?ros_ptp_partnerstvo_spravy&sprava=princip-partnerstva-v-narodnych-projektoch-financovanych-z-fondov-eu a <http://www.sazp.sk/projekty-eu/infoaktivity/>

Praktické skúsenosti s implementáciou NP s partnermi z radov MVO ukázali, že **systém riadenia EŠIF nepodporuje inštitút partnerstva pri realizácii NP a nereaguje na špecifické podmienky fungovania mimovládneho sektora**, ktorý je však nezriedka nositeľom myšlienok, ktoré vyvolávajú alebo podmieňujú štrukturálne zmeny v oblastiach, na ktoré sú národné projekty zamerané. Ide napr. o tieto problémy, ktoré dokumentuje NP „Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – podpora transformačných tímov“ (prijímateľ: Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z OP Ľudské zdroje):

⁸https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/partnerstvo/vystupy/2018/Navrh%20systemu%20monitoringu%20narodnych%20projektov.pdf, ďalšie výstupy projektu sú k dispozícii na https://www.minv.sk/?ros_ptp_partnerstvo_1_vystupy-projektu

- traja partneri NP sú zapojení do projektu na základe partnerskej zmluvy s implementačnou agentúrou, každý partner má vlastnú zmluvu. Príprava partnerskej zmluvy trvala viac ako jeden rok a obsahovo má viac charakter zmluvy o NFP ako partnerskej zmluvy;
- zmluva o partnerstve nie je vyvážená (=partnerská) – napr. v zmluve sú definované časové rámce, kedy majú partneri predkladať dokumentáciu na administratívnu kontrolu pre zúčtovanie platieb, ale nie je tam stanovená lehota, dokedy je implementačná agentúra povinná vykonať túto administratívnu kontrolu a predložiť dokumentáciu partnerov na schválenie na RO;
- partneri sú formálne definovaní aj v rámci ITMS2014+, ale nemajú vlastný prístup do ITMS2014+ systému a všetko ekonomické riadenie a financovanie ide výhradne cez implementačnú agentúru. V praxi to znamená, že finančné prostriedky z projektu nie sú zasielané priamo partnerom, aj keď v ITMS2014+ sú uvedení a registrovaní. Z hľadiska partnerstva tento systém predstavuje riziko neefektivity finančného manažmentu, kde sú partneri odkázaní na to, ako rýchlo implementačná agentúra spracuje ich žiadosti o platbu (cez systém ich interných kontrol) a na druhej strane implementačná agentúra musí za partnerov dávať potrebné údaje do systémov ITMS2014+, čo vyžaduje zvýšený počet administratívneho personálu na agentúre a predlžuje časovo celý proces finančného riadenia projektu.

Praktické problémy partnerov z MVO pri príprave NP

Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pripravovala od r. 2015 národný projekt „Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – podpora transformačných tímov“ (OP Ľudské zdroje). Cieľom NP je presadiť systémovú zmenu v poskytovaní sociálnych služieb, odborne a metodicky pripraviť zariadenia a ich zriaďovateľov na transformačný proces. Jednou z aktivít NP je príprava transformačných plánov, ktoré sú podmienkou v rámci komplementárnej dopytovej výzvy v rámci OP Integrovaná infraštruktúra.

Vzhľadom na skúsenosti z predchádzajúceho NP v r. 2013 – 2015 a na kooperáciu sektora s externými subjektmi pri príprave Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, implementačná agentúra aj ministerstvo práce analýzou svojich kapacít zistilo, že nový NP musí byť pripravený a realizovaný v partnerstve s externými subjektmi a expertmi z MVO, ktorí majú dostatočné odborné kapacity pre prípravu a realizáciu NP.

Implementačná agentúra zverejnila na svojom webe informáciu o príprave NP a v novembri 2015 aj výzvu na zapojenie sa do NP formou partnerstva. Následne boli v decembri vybrané tri organizácie – partneri NP: podporu v oblasti sociálnych služieb mala zabezpečovať Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, podporu v oblasti aktivizácie a zamestnávania Slovenská únia podporovaného zamestnávania a podporu v oblasti zmien fyzického prostredia Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania CEDA FA STU. Koncom roku 2015 boli tieto informácie oznámené vybraným organizáciám, ktoré začali, v súlade s podmienkami súťaže a bez nároku na odmenu, v spolupráci s ministerstvom a implementačnou agentúrou pripravovať zámer NP. Celá príprava NP nakoniec trvala takmer 4 roky, počas ktorých pracovali partneri bez nároku na financie a vo voľnom čase.

Po schválení zámeru NP v júni 2015 príslušnou komisiou monitorovacieho výboru OP Ľudské zdroje začali následne jednania o obsahu zmlúv o partnerstve pre vybraných 3 partnerov. Až tu vznikol problém so spolufinancovaním NP - partneri mali spolufinancovať aktivity NP, hoci o tejto povinnosti nebola pred tým žiadna zmienka a samotný prijímateľ (implementačná agentúra) nemusela NP spolufinancovať. Po vyriešení tohto problému vznikol ďalší, keď RO identifikoval jednu zo vzdelávacích aktivít NP ako aktivitu, na ktorú sa vzťahujú pravidlá pre štátnu pomoc. Tento problém sa vyriešil až v apríli 2018 vypracovaním samostatnej schémy de minimis na podporu vzdelávania pri procese deinštitucionalizácie zariadení sociálnych služieb. Medzitým prijímateľ a partneri pripravili k NP prezentáciu pre verejnosť, v r. 2017 bol schválený zmenený zámer NP.

zdroj informácií: <https://npdi.gov.sk/> a <https://www.facebook.com/npdisr/>

V. Odporúčania pre CKO

- rozdiskutovať už v etape programovania otázku, na čo majú slúžiť NP v súvislosti so štruktúrnymi zmenami a implementáciou operačných programov;
- pred rozhodnutím o vzniku národného projektu poctivo a detailne analyzovať potreby cieľových skupín a kapacity externého prostredia, opodstatnenosť realizácie aktivít NP, porovnať a zdôvodniť v tejto súvislosti varianty NP, dopytovo orientovaná výzva alebo kombinácia oboch, osobitne dôležitá je analýza v prípade NP, ktoré sú plánované kombinovať s dopytovo orientovanými výzvami;
- jasne identifikovať kritériá na rozhodovanie riadiaceho orgánu o tom, či bude stratégia OP alebo jeho časti napĺňaná prostredníctvom národného projektu alebo dopytovo orientovanej výzvy – súbeh oboch otvára otázku o formálnosti odôvodnení, prečo bol pri príprave národného projektu vylúčený výber projektu prostredníctvom výzvy (§26 ods. 2 zákona 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štruktúrnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov);
- podporovať RO (prostredníctvom metodického usmernenia?) k tomu, aby sa podieľali na príprave národných projektov zapojením relevantných odborných partnerov, formou diskusií alebo pravidelných výborov s účasťou rôznych socioekonomických partnerov
- posilniť resp. vytvoriť nové nástroje na aktívne informovanie externého prostredia aj partnerov v monitorovacích výborov, nástroje by mali slúžiť nielen na informovanie, ale aj zdieľanie výstupov s externým prostredím (ak je to relevantné) - napr. samostatné weby, príp. spoločné webové sídlo pre každý národný projekt, z dôvodu efektívnosti je vhodné určiť minimálnu výšku rozpočtu (limity) ako podmienku pre vytvorenie vlastného webového sídla; určiť minimálny rozsah zverejňovaných informácií, aj v závislosti od typu projektu, resp. žiadateľa, zverejniť informácie o priebehu a výstupoch NP v ITMS (zväčšiť rozsah verejne dostupných informácií o NP);
- zo strany prijímateľa aktívne informovať o aktivitách a výstupoch projektu – povinnosť min. pre každý NP, ktorý je implementovaný paralelne alebo nadväzne s projektmi realizovaným v rámci dopytovo orientovaných výziev (synergie, nadväznosť vz. duplicita aktivít atď.);
- posilniť resp. vytvoriť nové nástroje na aktívne monitorovanie národných projektov cez monitorovacie výbory – ku existujúcim nástrojom, ktorými sú predovšetkým monitorovacie správy doplniť možnosť realizovať monitorovacie návštevy členov MV na mieste a zriadiť Rady partnerstva pri jednotlivých NP, alebo podobnej tematickej skupine NP;
- do tvorby NP zapojiť expertov zvnútra inštitúcie, rezortu, iných rezortov aj z externého prostredia – zdefinovať pravidlá pre výber partnerov resp. kompetencie pre RO pri ich výbere.
- vyriešiť otázku spolufinancovania – to najmä v prípadoch, keď partner je MNO prípadne univerzita a to najmä v NP, ktoré implementujú národné stratégie.
- vyjasniť pravidlá ohľadom finančného riadenia a prístupu do systému ITMS2014+, zmluva medzi hlavným partnerom a partnermi musí byť viac vyrovnaná/partnerská